

Αντιθέατρο - Θέατρο Χώρος: Φωνές από τις παρυφές...

Του θεατρικού κατεστημένου. Το **Αντιθέατρο** της **Μαρίας Ξενουδάκη** ξενίζει αρχικά με τη φετινή επιλογή του έργου του **Τεννεσσόι Ουίλλιαμς «Ξαφνικά πέρυσι το καλοκαίρι»**, όταν το ρεπερτόριό του έχει κινηθεί, από το 1978, στην καταγγελία των έργων του **Πέτερ Χάνκε** ή του **Ντάριο Φο**, στο καταραμένο θέατρο του **Φασμίντερ** ή στις αντισυμβατικές, αλλά ουσιώδεις, αναγνώσεις του **Μπέκετ** και του **Αραμπάλ**. Κι όμως, το έργο του **Ουίλλιαμς**, που μόλις πέρυσι γνώρισε δύο ολότελα διαφορετικά μεταξύ τους ανεβάσματα, δίνει την ευκαιρία στην **Ξενουδάκη** για μία σκηνοθετική εκφώνηση, που αναδεικνύει την «καταραμένη» πλευρά του έργου και το γκροτέσκο των χαρακτήρων του.

Η άδεια σκηνή, όπου ξετυλίγεται η δράση, αντιπαρατίθεται στον εφιαλτικό κήπο των **Βέναμπλ**, που, κλεισμένος σε γυάλινο κουβούκλιο, στημένο ανάμεσα στο διάκενο των σε σήμα Π καθισμάτων, φιλοξενεί τα ανθρωπόμορφα φυτά. Ενα εντυπωσιακό σκηνικό από την **Σεμίραμι Μοσοχόβακη**, που στέκει εκεί ως μόνιμη απειλή και συνδήλωση του κανιβαλιστικού τέλους του έργου.

Τα κοστούμια της ίδιας και του **Κοσμά Πανωρίδη**, εύγλωττα των χαρακτήρων, συνεπή προς την υιοθετούμενη υποκριτική, αρμονικά στις μεταξύ τους σχέσεις.

Στην επίφοβη ατμόσφαιρα συμβάλλουν τα μέγιστα τα μουσικά ακούσματα, κυρίως εκείνα που υποδηλώνουν τον χώρο, όπου ο **Σεμπάστιαν** θα κατακρεουργηθεί από τους νεαρούς πεινασμένους, τους αποκρουστικούς ήχους από τα κονσερβοκούτια που ηχούν ως κύμβαλα θανάτου, τα κρωξίματα ακόμα των αρπακτικών πουλιών, που κατασπαράσσουν τα χελωνάκια... Ο **Αρης Τασούλης** που επιμελήθηκε τη μουσική δημιούργησε σπάνια δραστητική ατμόσφαιρα.

Η σκηνοθεσία επέλεξε την εξπρεσιονιστική υποκριτική, που συχνά έφθανε στην ακραία εκφραστική προσώπου και κινησιακή καρικατούρα, καταδηλώνοντας, έτσι, ολόκληρη την υποκρισία των σχέσεων που διέπουν τα πρόσωπα. Η **Μαρία Ξενουδάκη**, στον ρόλο της κυρίας **Βέναμπλ**, έδωσε όλη τη γκάμα του ψεύδους και της υποκρισίας, παίζοντας θέατρο πρώτιστα μπροστά, με στον γιατρό κι έπειτα μπροστά στους υπόλοιπους: Ενα θέατρο μέσα στο θέατρο την υπερβολή που αρμόζει στην ταξική προέλευση και εικόνα που θέλει να περάσει το πρόσωπο της **Βέναμπλ** στους άλλους. Σε διαλογική σχέση μαζί της, εξ ίσου εν μέρει υποκριτής για την υποστήριξη των δικών του συμφερόντων κι όχι εξ αρχής «αγιοποιημένος», όπως μας παρουσιάζεται συνήθως, ο **Γιώργος Λιβανού**, αντίξιος συμπαίκτης. Στην ίδια λογική διαγραφής τύπου, κινήθηκε και η **Αδελφή Φελίσιου** της **Μαρίας Σύρου**.

Κινησιακό ρεσιτάλ «νευρόσπαστου» και μία από τις δυνατότερες σκιαγραφήσεις της κυρίας **Χόλυ** έδωσε η **Κατερίνα Πολυχρονοπούλου**, μία μαριονέτα, έρμαιο στα χέ-

Η Μ. Βιδάλη και η Μ. Ξενουδάκη στο «Ξαφνικά πέρυσι το καλοκαίρι» του Τ. Ουίλλιαμς.

ρια της **Βέναμπλ** και του κέρδους που αποβλέπει να αποκομίσει από αυτήν. Μια δυνατή ερμηνεία.

Ξεφεύγοντας από την απόλυτη καρικατούρα, ως μόνη ελκρινής και πάσχουσα, η **Μαίρη Βιδάλη** στον ρόλο της **Κάθριν** αντιπαραθέτει τη δραματικότητα της στη γενικευμένη επιτήδευση, υιοθετώντας μία πιο γήινη υποκριτική και δίνοντας έντονες στιγμές από το σπαράζον δραματικό πρόσωπο.

Η καίρια και, ταυτόχρονα, ποιητική μετάφραση του **Μάριου Πλωρίτη** γνώρισε ιδανική εκφορά.

Απέναντι σε παραδοσιακές και άτολμες σκηνοθετικές αναγνώσεις, από τη μία, και ανέξοδα εκκεντρικές και μοντερνίζουσες, που τάχα μας προβληματίζουν, από την άλλη, (όπως αυτές που είδαμε πέρυσι) η **Ξενουδάκη** διαθέτει στύτερη, συνεπή, αλλά και διαχρονικά μοντέρνα άποψη για το Θέατρο και το συγκεκριμένο έργο ειδικότερα: Με αισθητική, ιδεολογικό υπόβαθρο, σε διαλογική σχέση με την έννοια της αντι-τέχνης του 20ού αιώνα, με σκηνική αποτελεσματικότητα.

Μοναδικό θεατρικό έργο του μεγάλου Γάλλου μυθιστοριογράφου **Μισέλ Τουρνιέ**, «**Ο Φετιχιστής**» αποτελεί έναν δυνατό θεατρικό μονόλογο που εκφέρει ένας τρελός που βρίσκεται, προς στιγμήν, σε μία θεατρική αίθουσα, διαφεύγοντας της προσοχής των συνοδών νοσοκόμων του. Ενας τρελός που, στην πραγματικότητα, οδηγήθηκε στο ψυχιατρείο λόγω των παράτολμων και εκτός ελέγχου πράξεών του, στις οποίες τον ώθησε η εμμονή του στα γυναικεία εσώρουχα. Μοναδικά σκεύη ηδονής γι' αυτόν, όπως για κάθε φετιχιστή το αντικείμενο του πόθου του.

Ο μονόλογος του **Τουρνιέ**, ωστόσο, πέρα από μία πορεία του προσώπου που πάσχει από τη συγκεκριμένη εμμονή, θίγει πολύ περισσότερα πράγματα: Αποτελεί μια πραγματική πραγματεία πάνω στο γυμνό και στο ντυμένο,

Ο Ηλίας Φραγκάκης στον «Φετιχιστή» του Μ. Τουρνιέ.

στο ρούχο και το σώμα/φορέα του, τη σημειολογία του ρούχου ως υποκατάστατο του ανθρώπινου κορμιού, με άλλα λόγια, την ανθρωπολογία του ωμού και του ψημένου, αλλά και τη σημειολογία της όσφρησης, καθώς και την κατηγοριοποίηση του αντρικού και γυναικείου φύλου, που ξεφεύγει από την ιδιαιτερότητα των απόψεων του ομιλούντος προσώπου και αποκτά γενικότερη κοινωνική αξία.

Ο **Τουρνιέ** προβλέπει στις σκηνικές του οδηγίες μια άμεση επικοινωνία του προσώπου με το κοινό, μια εισβολή του τελευταίου στο καθημερινό. Στο μικρό **Θέατρο Χώρος**, που εντάσσεται στον χώρο του Σχολείου της Νυκτός του **Ηλία Φραγκάκη**, η μικρή και με απόλυτη καλαισθησία αίθουσα με τις πολυθρόνες και τα μεγάλα μαξιλάρια τοποθετημένα σε διαφορετικά επίπεδα, είναι χώρος ιδανικός για το έργο.

Στο σκηνικό περιβάλλον της **Κατερίνας Καμπανέλλη**, με τα σκόρπια γυναικεία εσώρουχα κρεμασμένα να δηλώνουν τα όσα ακολουθούν, ο αυτοσκηνοθετούμενος **Ηλίας Φραγκάκης** έδωσε στον ρόλο του **Φετιχιστή** τους ήπιους τόνους αυτού που διηγείται κάτι το φυσικό, προσπαθώντας να καλύψει ταυτόχρονα τον κλόουν που κλαίει από μέσα του, τον άνθρωπο που άπελπις γνωρίζει να φλερτάρει με τη μόνη διέξοδο, τον θάνατο. Αμεσότητα και παιχνίδι με το κοινό, ευγένεια στα χαρακτηριστικά και τους τρόπους, ενώ στο αξιοπρεπές κοστούμι του κρύβει τα γυναικεία εσώρουχα που μόλις προμηθεύτηκε στην έξοδό του, ακίνδυνος ουσιαστικά, ορθολογιστής κι απεγνωσμένος, αποδόθηκε ιδανικά από τον ηθοποιό στη σωστά ηχούσα μετάφραση του **Θανάση Χατζόπουλου**.

Στους ρόλους των νοσοκόμων που ξεπηδούν πίσω από το κοινό στο τέλος, οι **Στάθης Στρατηγάκης** και **Κοσμάς Χειράκης**. Ενα ενδιαφέρον κείμενο και μία επιτυχής ατομική περφόρμανς.